

De berg afdalen

Nodig: Bijbel, Lucas 6, 9-12 (vertaling van NBV, 2004)

Liedboek - zingen en bidden in huis en kerk (2013)

Bij Lucas 6: 12-19

Toen hij met hen van de berg was afgedaald bleef hij staan op een plaats waar het vlak was. Daar had een groot aantal van zijn leerlingen zich verzameld, evenals een menigte mensen uit heel Judea en Jeruzalem en uit de kuststreek van Tyrus en Sidon.

Thema: Zijn waar de mensen zijn

Uitgangspunten bij thema en teksten

Het gesprek tussen mens, God en wereld vindt haar oorsprong en voedingsbodem in de liturgie zoals we die in de kerk vieren én in de wereld, daar waar de mensen zijn met alle vragen, vreugden en moeiten.

Liturgie

Zingen: *Psalm 121: 1, 2*

*Onze hulp is de naam van de Ene
die hemel en aarde scheidt
Hij blijft trouw. Altijd!
en laat niet los wat zijn hand begon.*

Zingen: *Psalm 121: 3, 4*

Kyriëgebed

Voorganger 'Ik sla mijn ogen op en zie' zo zongen wij.

En zo bidden wij: 'Ik sla mijn ogen op en zie'

Het vertrouwen van de psalmdichter op U, o God, willen wij graag delen
wij zeggen het hem na en proberen te vertrouwen en te geloven
dat U onze wankelende voeten vastzet wanneer wij geen uitkomst zien.

Heer God, wij bidden U geef ons de moed van de pelgrim
en het vertrouwen van de psalmdichter.

Zoals wij door het leven gaan met vallen en opstaan.

In de wereld waarin wij leven en met de mensen die ons omringen.

Allen Heer, ontferm U,
Christus ontferm
Heer, ontferm u.
Amen

Gebed bij de opening van de Schrift

Nu wij de Schriften openen en luisteren naar de woorden die eeuwen her zijn opgetekend,
zoeken wij uw aangezicht. Geef ons rust en ruimte om uw woorden werkelijk te horen in ons
hoofd en in ons hart.

Geef dat de woorden in de stilte van deze ruimte ons inspireren en bemoedigen en ons vergezellen wanneer we straks weer van hier gaan.
Amen

Lezing: Lucas 6: 12-19

Zingen: Lied 275 NLB *Heer onze Heer, hoe zijt Gij aanwezig*

Overdenking (zie onder)

Zingen: Lied 528 NLB *Omdat Hij niet ver wou zijn is de Heer gekomen*

Gebeden - uitgesproken door de voorganger/gemeentelid, bij voorbeden kunnen de aanwezigen hun eigen intenties uitspreken.

*Dankgebed

*Voorbeden

*Afsluiten met een gezamenlijk gebeden Onze Vader

Gaven delen

Slotlied: Lied 416: 1, 2, 3, 4 NLB *Ga met God en Hij zal met je zijn*

Zegen

Zegen ons Algoede
neem ons in Uw hoede
verhef uw aangezicht over ons
en geef ons vrede

Amen

Tekst van de overdenking

Beste mensen,

‘Wees daar waar de mensen zijn’. Dat zijn woorden van een docent pastoraat. ‘Wees daar waar de mensen zijn’. ‘Het allerbelangrijkste wat ik je mee wil geven’, zo zei hij, ‘is: leer te luisteren. Luister naar de mensen die op je pad komen, hoor de noden, de vreugden, de pijn en de lach en wees aanwezig.

Kom niet direct met mooie woorden roep niet gelijk je goedbedoelde boodschap van de daken, maar luister aandachtig en geef mensen de ruimte om zichzelf opnieuw te vinden in alle hectiek en verwarring die het leven met zich meebrengt.

Luister en wees aandachtig en de ruimte tussen jou en de ander zal zijn als een weldadige oase.’ ‘Wees daar waar de mensen zijn.’

Jezus had zich teruggetrokken, hoog in de bergen. De bergen zijn een symbool van de nabijheid van God. Hij heeft de nacht doorgebracht in eenzaamheid en stilte. De hele nacht gewaakt en gebeden.

Wanneer het licht wordt roept Jezus een aantal mannen bij zich. Blijkbaar hebben ook zij de nacht in de bergen doorgebracht. Ze worden alle bij naam genoemd en vormen een kring om Jezus heen. De twaalf discipelen omringen hem, net als de twaalf stammen van Israël.

Het zijn zijn vertrouwelingen en hem zeer nabij. Met z'n allen dalen zij de bergen af, de stilte, de rust en de vrede achter zich latend. Er heeft zich een grote menigte verzameld in de vallei, een vlakke plaats, zo wordt het genoemd, een plaats waar het vlak is. Het staat symbool voor gelijkheid, gelijkwaardigheid. De twaalf leerlingen, zij worden ook wel de twaalf apostelen genoemd, en Jezus, zijn de bergen afgedaald, zijn van hun 'voetstuk' afgestapt en bevinden zich op gelijke hoogte met de menigte, die bestaat uit een grote schare van zijn andere leerlingen en een grote menigte uit het hele Joodse land en Jeruzalem, en van Tyrus tot Sidon.

In die menigte is van alles aan de hand. Mensen lopen rond en zijn op zoek naar hulp; omdat zij ziek zijn, omdat zij worden gekweld door onreine geesten, omdat zij zoeken naar woorden die hen kunnen troosten, bemoedigen en inspireren.

Mensen, ook wij, gaan een eigen, unieke weg door het leven. Op die weg gebeurt van alles. Van jongs af aan al lopen wegen heel verschillend. De een wordt geboren in een liefdevol gezin, de ander in een onveilige situatie. De een wandelt zonder kleerscheuren door de jeugd jaren heen, de ander wordt heen en weer geslingerd tussen angst en vrees.

Zoveel mensen zoveel wegen en ieder mens loopt vroeg of laat tegen muren aan tegen vragen en twijfels, over zin of onzin van het bestaan. Op al die vragen en muren zijn geen eenduidige antwoorden maar wel is het van het grootste belang dat mensen worden gezien en gehoord en bemoedigd en geïnspireerd. En dat is precies wat Jezus doet, samen met zijn naaste leerlingen. Jezus gaat niet op een voetstuk staan, maar gaat naast de mensen staan op ooghoogte, kijkt hen aan, raakt hen aan, geeft mensen ruimte om de verhalen te vertellen.

Alleen al zijn aanwezigheid maakt mensen vrij, vrij van knellende structuren, vrij van benauwende gedachten en ideeën. Al was het maar voor even. Als Jezus straks weer verder is getrokken zullen de mensen doorgaan met hun leven, maar dat ene moment, die ene blik diep in de ogen zal hen altijd de mogelijkheid geven een ander perspectief te zien. Te worden herinnerd aan dat ene moment zal mensen kracht geven op te staan, steeds opnieuw. Jezus en de leerlingen verheffen zich niet boven het volk maar staan in hun midden,

'Midden in wat mensen zijn heeft Hij willen wonen' zullen we straks zingen.

Pas nadat Jezus allen heeft genezen, neemt hij het woord en spreekt zaligsprekingen uit. Hij spreekt de mensen toe: Zalig, jullie armen, Zalig, jullie die honger hebben, Zalig, jullie die wenen, Zalig, jullie die worden buitengesloten.

Jezus spreekt de mensen toe in een taal die zij verstaan en waarin zij zich herkennen. Jezus geeft een nieuw perspectief een hoopvol perspectief op het Koninkrijk van God op een helend bestaan, een rechtvaardige samenleving. Dit perspectief is niet ver weg of hoog gegrepen het is heel menselijk in ons midden.

Die hoopvolle boodschap is in de afgelopen eeuwen steeds meer achter de muren van de kerken terechtgekomen. En nu steeds minder mensen de kerkmuren van binnen kennen dreigen we vooral bezig te zijn met de randvoorwaarden. Hoe krijgen we de kerkenraad bemenst, hoe kunnen we de kerken bewaren, de muren overeind houden. Hoe krijgen we de dominee betaald en als dat niet meer lukt, de kerkelijk werker.

Kerkgemeenschappen trekken zich noodgedwongen steeds meer terug op het kerkelijk erf en voelen de last van het doorgeven van het kerkelijk erfgoed in velerlei opzichten steeds zwaarder op de schouders. Alle energie wordt gebruikt om de torens en de bergen van regels in stand te houden. Er is dan soms weinig ruimte meer voor spontaniteit en plezier.

Een beetje sterk gezegd misschien, maar niettemin. Wat zou er gebeuren als we als kerk/gemeente de deuren open zetten en gaan waar de mensen zijn? Te luisteren naar wat het leven betekent voor ons mensen. Wat we op onze levensweg tegenkomen en waar we elkaar kunnen vinden. Niet om hen mee te trekken de kerk in niet omhoog te duwen de berg op, Als we gaan luisteren naar wat mensen om ons heen en onszelf, als trouwe kerkgangers, werkelijk bezighoudt, vinden we gedeeld verlangen, gedeelde vreugde en gedeeld verdriet. Als we werkelijk naar elkaar kunnen en durven luisteren vinden we ook een gedeelde taal.

De woorden van Jezus kunnen ons daarin verder helpen op onze levensweg kunnen ons nieuwe vergezichten bieden en kunnen ons helen in een gebroken bestaan. Die woorden zijn er voor iedereen niet alleen voor het kringetje mensen dat op zondagmorgen in de kerken zit. Niet als een waarheid, niet als een dogma, maar/eerder als een mogelijkheid om het leven beter te begrijpen en als woorden waarin we troost kunnen vinden en hoop. Die schat aan rijkdom die we in de kerken door al die eeuwen hebben bewaard, gekoesterd en beschermd, mag niet verloren gaan met het sluiten van zoveel kerken. En dat zal ook niet gebeuren. Immers waar mensen deuren dicht doen, zet God weer een raam open. Het woord wordt wel verspreid van mens tot mens, en daarom is het van belang om te gaan waar mensen zijn.

Amen.

(*) Deze viering is gemaakt door ds. Jolanda Tuma voor het project Kringgemeente van de Protestantse Kerk in Nederland en gepubliceerd op Preekwijzer.